

Sygn. akt VII U 1455/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karasińska

Protokolant: praktykant Magdalena Wójcicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 września 2018 r. w Warszawie

sprawy P. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o emeryturę z warunków szczególnych

na skutek odwołania P. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 7 sierpnia 2017 r. znak: (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się P. M. prawo do emerytury z warunków szczególnych od daty złożenia wniosku tj. od daty 4 lipca 2017 roku.

UZASADNIENIE

P. M. złożył w dniu 17 sierpnia 2017 r. odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 7 sierpnia 2017 r. znak: (...) na podstawie której odmówiono mu prawa do emerytury. Odwołujący zaskarżył powyższą decyzję w całości i wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury.

W uzasadnieniu odwołania P. M. wyjaśnił, że organ rentowy odmówił przyznania mu prawa do emerytury z uwagi na brak 15 lat pracy w szczególnych warunkach. ZUS nie uwzględnił przy tym poszczególnych okresów zatrudnienia z przyczyn formalnych. Odwołujący wskazał, że w okresie od 6 grudnia 1978 r. do 30 czerwca 1992 r.

był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...)

na stanowisku maszynisty spycharek, a w trakcie pracy był również zatrudniony na kontrakcie zagranicznym w K. w okresie od 9 lipca 1988 r. do 30 czerwca 1989 r. Zaznaczył również, że ZUS nie rozpatrzył i nie ustosunkował się do jego okresu pracy w zakładzie (...) w W. od 15 lipca 1992 r. do 31 grudnia 1998 r., gdzie pracował jako maszynista ciężkiego sprzętu budowlanego. Odwołujący wyjaśnił również czym zajmował się w powyższych okresach zatrudnienia oraz przedstawił specyfikę wykonywanej wówczas pracy, podkreślając, że miała szczególny charakter oraz była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Te okoliczności zdaniem odwołującego pozwalają na uznanie, że posiada łącznie 20 lat

i 11 miesięcy pracy w warunkach szczególnych, natomiast brak stosownej dokumentacji nie przesądza o niemożności uwzględnienia powyższych okresów zatrudnienia na poczet stażu pracy w warunkach szczególnych (odwołanie k. 2-4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 12 września 2017 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.** wniósł o jego oddalenie.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy wyjaśnił, że na podstawie skarżonej decyzji odmówił mu prawa do emerytury z uwagi na nieudowodnienie przez niego 15 lat pracy w warunkach szczególnych na dzień 1 stycznia 1999 r. Organ rentowy nie uwzględnił okresu pracy od 6 grudnia 1978 r. do 9 lipca 1988 r. i od 30 czerwca 1989 r. do 30 czerwca 1992 r. ponieważ w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych pracodawca nieprawidłowo, tj. niezgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. określił charakter pracy, a także okresu od 9 lutego 1988 r. do 30 czerwca 1989 r., gdyż świadectwo pracy zostało wystawione przez Archiwum (...), które jako archiwum nie jest instytucją uprawnioną do wystawiania świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Wobec powyższego organ rentowy uznał, że odwołujący nie przedłożył świadectw wykonywania prac w warunkach szczególnych, które stanowią dowód wykonywania tego rodzaju pracy, a tym samym nie wykazał przewidzianego w przepisach ustawy emerytalnej i ww. rozporządzenia Rady Ministrów minimalnego stażu pracy. W ocenie organu rentowego odwołanie nie wnosi do sprawy nowych dowodów faktycznych i prawnych, wobec czego nie znalazł podstaw do jego uwzględnienia (odpowiedź na odwołanie k. 6-7 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący się P. M. urodził się w dniu (...)

Posiada wykształcenie zawodowe (akta rentowe – okoliczność bezsporna).

W okresie od 6 grudnia 1978 r. do 30 czerwca 1992 r. P. M. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w W.

na stanowisku maszynisty spycharek. Odwołujący uczestniczył w wykonywaniu prac ziemnych w postaci wykopów i niwelacji terenu, obsługiwał spycharki model

S100 (...) oraz (...), o masie powyżej 20 ton. Obowiązki te odwołujący wykonywał stale i w przez co najmniej osiem godzin dziennie, czasem dłużej. W pracy nie było przestojów nawet z uwagi na warunki atmosferyczne etatu (zeznania świadków: K. P. k. 36-37 a.s., J. O. k. 37-38 a.s., T. D. k. 38 a.s., zeznania odwołującego k. 35-36 i 39 a.s., opinia biegłego z zakresu BHP k. 58-66 a.s.; świadectwo pracy z 30.06.1992 r. k. 25 a.r., świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach k. 26 a.r.).

W trakcie zatrudnienia w ww. zakładzie pracy, w okresie od 1 lipca 1989 r.

do 30 czerwca 1989 r., odwołujący był oddelegowany do pracy w K.. W międzyczasie uzyskał uprawnienia do obsługi walca drogowego (zeznania świadków: K. P.

k. 36-37 a.s., J. O. k. 37-38 a.s., T. D. k. 38 a.s., zeznania odwołującego k. 35-36 i 39 a.s., opinia biegłego z zakresu BHP k. 58-66 a.s.).

Po powrocie z delegacji odwołujący kontynuował zatrudnienie w (...)

w W. na dotychczasowym stanowisku i wykonywał takie same czynności,

jak przedtem. Stosunek pracy z odwołującym został rozwiązany w dniu 30 czerwca 1992 r.

z uwagi na redukcję etatu (zeznania świadków: K. P. k. 36-37 a.s., J. O. k. 37-38 a.s., T. D. k. 38 a.s., zeznania odwołującego k. 35-36

i 39 a.s., opinia biegłego z zakresu BHP k. 58-66 a.s.; świadectwo pracy z 30.06.1992 r.

k. 25 a.r., świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach k. 26 a.r.).

W okresie od 15 lipca 1992 r. do 14 kwietnia 2000 r. odwołujący był zatrudniony w firmie (...) inż. T. M. w W.

na stanowisku operatora sprzętu budowlanego. Początkowo odwołujący zajmował się jedynie obsługą walca, a po uzyskaniu dodatkowych uprawnień na początku 1996 r. obsługiwał również koparkę gaśnicową marki A. (...). Pracę operatora sprzętu budowlanego wykonywał stale przez 8-10 godzin dziennie, a czasami do 12 godzin dziennie (zeznania świadków: T. D. k. 38 a.s., C. Z. k. 38-39 a.s., zeznania odwołującego k. 335-36 i 39 a.s., opinia biegłego z zakresu BHP k. 58-66 a.s.; akta osobowe odwołującego – umowy o pracę, informacja o podwyższeniu wynagrodzenia).

W okresie zatrudnienia w (...) T. M. w W. odwołujący

był niezdolny do pracy w okresie od 8 sierpnia do 4 września 1993 r. oraz przebywał

na zwolnieniu lekarskim z powodu choroby i pobierał świadczenie rehabilitacyjne

od 14 października 1993 r. do 5 lipca 1995 r. – przebywał na zwolnieniu lekarskim z powodu choroby i pobierał świadczenie rehabilitacyjne (zaświadczenie z 13.02.1995 r. k. 10 a.o., wykaz okresów ubezpieczenia k. 54 a.r.).

Właściciel firmy (...) nie wystawiał pracownikom świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Odwołujący po zakończeniu zatrudnienia otrzymał zwykle świadectwo pracy, w którym wskazano, że nie pracował w warunkach szczególnych (świadectwo pracy z 13.04.2000 r. k. 28 a.r.).

P. M. posiada uprawnienia do obsługi:

- spycharki do 100 KM, klasa III – od 6 sierpnia 1978 r.,

- spycharki do 220 kW, klasa II – od 20 stycznia 1981 r.,

- walca drogowego do 18 ton, klasa III – od 26 października 1989 r.,

- koparki jednonaczyniowej do 0,8 m³, klasa III oraz typ M-250 – od 24 stycznia 1996 r.,

a także innych maszyn nabyte w 1999 roku i w latach następnych.

(informacja z Instytutu (...) z 05.01.2018 r.

k. 51 a.s., informacja o uprawnieniach maszynistów ciężkich maszyn budowlanych

i drogowych k. 9 a.o., dowód z okazania dokumentu – oryginał książeczki operatora maszyn roboczych k. 38 a.s.)

W dniu 4 lipca 2017 r. P. M. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w S. wniosek o emeryturę. Do wniosku załączył m. in. świadectwo pracy wystawione przez świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawione przez (...) w W., pismo z Archiwum (...) w Ż. zawierające informację o wykonywaniu przez odwołującego pracy na kontrakcie zagranicznym w K. w okresie od 9 lipca 1988 r. do 30 czerwca 1989 r. oraz świadectwo pracy z 13 kwietnia 2000 r. wystawione przez (...) T. M. E. M. (wniosek o emeryturę z załącznikami k. 1-46 a.r.).

Po rozpoznaniu wniosku (...) Oddział w S. wydał w dniu 7 sierpnia 2017 r. znak:(...)decyzję na podstawie której odmówił P. M. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej, wskazując za przyczynę tej decyzji nieudowodnienie na dzień 1 stycznia 1999 r. 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W uzasadnieniu skarżonej decyzji organ rentowy wskazał, że do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono okresów zatrudnienia:

- od 06.12.1978 r. do 08.07.1988 r.,

- od 01.07.1989 r. do 30.06.1992 r. – ponieważ zakład pracy w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach nieprawidłowo określił charakter pracy zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r.,

- od 09.07.1988 r. do 30.06.1989 r. – gdyż świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach zostało wystawione przez Archiwum (...), które nie stanowi środka dowodowego o którym mowa w § 2 ust. 2 ww. rozporządzenia, ponieważ archiwum nie jest wymienione wśród instytucji uprawnionych do wystawiania świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach

(decyzja ZUS z 07.08.2017 r. k. 62 a.r.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, obejmującego dowody z dokumentów, zeznań świadków i P. M. oraz w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu (...). Tak zebrany materiał dowodowy nie był kwestionowany przez strony, a ponadto nie wnosili one o jego uzupełnienie.

Sąd dał wiarę dowodom z wymienionych wyżej dokumentów, w tym akt załączonych do ZUS i udostępnionych akt osobowych odwołującego. Treść poszczególnych dokumentów nie budziła zastrzeżeń, była wiarygodna i zbieżna wzajemnie oraz z treścią innych dowodów. Z tych też przyczyn Sąd uznał za wiarygodne przedłożone przez odwołującego świadectwa pracy wystawione przez (...) w W. oraz (...) T. M.

E. M., uznając je za wiarygodne w części, w jakiej wynikają z nich informacje o okresie zatrudnienia odwołującego w ww. zakładach pracy. Sąd nie dał przy tym wiary świadectwa pracy z 13 kwietnia 2000 r. w zakresie, w jakim wskazano w nim, że odwołujący nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach. Pozostawało to bowiem w sprzeczności z pozostałym materiałem dowodowym, w szczególności z zeznaniami świadków oraz z oceną biegłego sądowego z zakresu BHP.

Sąd uznał zeznania świadków K. P., J. O., T. D. i C. Z. za w pełni wiarygodne. Świadkowie współpracowali z odwołującym w spornych okresach zatrudnienia i posiadali informacje o specyfice wykonywanej przez niego pracy, a ich zeznania korespondowały ze sobą. Sąd dał również wiarę zeznaniom odwołującego, gdyż były one zbieżne z informacjami płynącymi z pozostałych dowodów, w tym zeznań świadków i treścią załączonych do sprawy dokumentów. Sąd uwzględnił przy tym informacje złożone przez w trybie art. 212 k.p.c. na rozprawie dnia 18 grudnia 2017 r., gdyż odwołujący potwierdził je w ramach dowodu z przesłuchania strony (k. 39 a.s.).

Sąd uwzględnił również dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu BHP. Biegły w oparciu o zebrany materiał dowodowy dokonał analizy okresów zatrudnienia odwołującego w kontekście wykonywanej przez niego pracy i możliwości zakwalifikowania jej jako pracy w warunkach szczególnych zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Opinia nie była kwestionowana przez strony postępowania. Jednocześnie Sąd pominął opinię w zakresie, w jakim biegły ustosunkował się do okresu zatrudnienia odwołującego od 2 lutego 1978 r. do 14 listopada 1978 r. Okres ten nie był sporny i wykraczał poza tezę dowodową Sądu określoną w postanowieniu z dnia 27 lutego 2018 r. (k. 54 a.s.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie P. M. było zasadne i skutkowało zmianą skarżonej decyzji organu rentowego.

Spór w niniejszej sprawie koncentrował się wokół kwestii prawa odwołującego się do emerytury z warunków szczególnych. Do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze konieczne jest spełnienie przesłanek określonych w art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018 poz. 1270). Zgodnie

z treścią ww. przepisu ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy emerytalnej, tj. w dniu 1 stycznia 1999 r., osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn, oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 ustawy, wynoszący 25 lat dla mężczyzn.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do Otwartego Funduszu Emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Listę prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przewidziano w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 nr 8 poz. 43). Aby daną pracę uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracownik musi ją wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy. Dodatkowo, zgodnie z powołanym rozporządzeniem, aby mężczyzna mógł nabyć prawo do emerytury powinien:

- 1) posiadać 25-letni okres zatrudnienia, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia),
- 2) wykonywać pracę wymienioną w wykazie A (Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego), będącym załącznikiem do rozporządzenia, oraz
- 3) osiągnąć wiek emerytalny wynoszący 60 lat (§ 4 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia) oraz być zatrudnionym przez co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach (§ 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia).

Na podstawie skarżonej decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił przyznania odwołującemu prawa do ww. świadczenia emerytalnego, wskazując, że nie wykazał 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a ponadto zakwestionował fakt wykonywania przez odwołującego tego rodzaju pracy w poszczególnych okresach zatrudnienia. Organ rentowy nie uwzględnił na poczet stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w W. od 6 grudnia 1978 r. do 8 lipca 1988 r. oraz od 1 lipca 1989 r. do 30 czerwca 1992 r. oraz okresu wykonywania przez odwołującego pracy w delegacji od 9 lipca 1988 r.

do 30 czerwca 1989 r., wskazując, że przedłożone przez odwołującego dokumenty nie spełniają wymogów określonych w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Odwołujący nie zgodził się z powyższym stanowiskiem, podkreślając, że w tych okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych w postaci operatora ciężkich maszyn budowlanych, a dodatkowo zarzucił również organowi rentowemu brak odniesienia się do okresu zatrudnienia w zakładzie (...) w W. od 15 lipca 1992 r. do 31 grudnia 1998 r., gdzie miał wykonywać taką samą pracę. Z uwagi na brak sporu co do pozostałych wymienionych wyżej przesłanek istota postępowania sprowadzała się do ustalenia, czy odwołujący posiada wymagany staż pracy w warunkach szczególnych oraz czy powyższe okresy zatrudnienia mogą zostać zakwalifikowane jako okresy pracy tego rodzaju.

Okresy pracy określone w ust. 1 § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze powinno być stwierdzone przez pracodawcę

w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze lub w świadectwie pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1997 r.,

II UKN 417/97 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 r., II UKN 598/00).

W orzecznictwie podkreśla się, że przy ustalaniu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym złożenie dowodu w postaci świadectwa pracy może być kwestionowane,

co na podstawie art. 6 k.c. pociąga za sobą obarczenie ciężarem dowodu strony,

która zaprzecza okolicznościom wynikającym ze świadectwa pracy. Należy bowiem ustalić, jakie prace ubezpieczony rzeczywiście wykonywał, bowiem ta okoliczność, nie zaś nazwa zajmowanego stanowiska, przesądza o ewentualnym istnieniu przesłanek dla przyznania dochodzonego świadczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2004 r.,

II UK 337/03). Tym samym brak świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie świadczy o tym, że ubezpieczony faktycznie takiej pracy nie realizował. W postępowaniu przed sądem nie stosuje się bowiem ograniczeń dowodowych, jakie istnieją w postępowaniu administracyjnym przed organem rentowym. W orzecznictwie wielokrotnie wyrażano ugruntowany już pogląd, zgodnie z którym ze względu na powyższe okoliczności wykonywania pracy w szczególnych warunkach może być dowodzona wszelkimi środkami dowodowymi, przy czym sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organem rentowym. W postępowaniu przed sądem odwoławczym dopuszczalne jest więc dopuszczenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w sytuacji, gdy wnioskodawca nie jest w stanie wykazać tej okoliczności jedynie w oparciu o dokumenty (zob. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84; z 21 września 1984 r., III UZP 48/84;

a także wyroki: Sądu Najwyższego z 8 kwietnia 1999 r. II UKN 619; Sądu Apelacyjnego

w K. z 14 grudnia 2004 r. III AUa 2474/03; Sądu Okręgowego w Tarnowie

z 4 października 2013 r. IV U 1284/13). Oznacza to, że w postępowaniu przed sądami pracy

i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być wprawdzie udowadniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, jednakże zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych

i precyzyjnych (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 9 stycznia 1998 r., II UKN 440/97 i z 4 lipca 2007 r., I UK 36/07; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 30 października 2013 r.,

III AUa 269/13).

Kierując się powyższym Sąd Okręgowy przeprowadził dowody z zebranych w sprawie dokumentów, zeznań odwołującego oraz świadków, którzy pracowali z nim w tych samych zakładach pracy, a także z opinii biegłego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, który analizował charakter wykonywanej przez niego pracy pod kątem możliwości zaliczenia jej jako pracy w warunkach szczególnych zgodnie z wykazem A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

W ocenie Sądu zebrany w toku postępowania materiał dowodowy pozwala przyjąć,

że P. M. w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w W. od 6 grudnia 1978 r. do 8 lipca 1988 r. oraz od 1 lipca 1989 r. do 30 czerwca 1992 r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

W tym czasie odwołujący był niezmiennie zatrudniony na stanowisku maszynisty spycharek, obsługiwał modele S100 (...) oraz (...). Zeznania świadków i samego odwołującego, którym Sąd dał wiarę w całości, potwierdzają, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał on pracę przy pracach ziemnych, wykopach i niwelacji terenu, niezależnie od panujących warunków atmosferycznych. Podobnie zdaniem Sądu okres zatrudnienia odwołującego w firmie (...) inż. T. M.

w W. od 15 lipca 1992 r. do 14 kwietnia 2000 r. może zostać zakwalifikowany jako okres wykonywania przez niego pracy w warunkach szczególnych. Potwierdzają to przede wszystkim złożone przez byłego pracodawcę odwołującego dokumenty załączone do akt osobowych, z których wynika, że w powyższym okresie był on stale zatrudniony na stanowisku operatora sprzętu budowlanego. Również świadkowie T. D.

i C. Z., którzy współpracowali z odwołującym w tym samym zakładzie pracy, wskazali, że odwołujący był operatorem walca oraz koparki marki A. oraz że świadczył pracę przeciętnie 8 do 10 godzin dziennie, a czasem nawet do 12 godzin w ciągu dnia. Zeznania świadków co do charakteru pracy odwołującego znajdują również potwierdzenie w informacjach o posiadanych przez niego uprawnieniach do obsługi maszyn drogowo-budowlanych, w tym spycharki, walca drogowego i koparki jednonaczyniowej. Odwołujący posiadał uprawnienia do obsługi spycharek już od sierpnia 1978 roku i kwalifikacje w tym zakresie rozwijał w kolejnych latach zatrudnienia. Powołany w sprawie biegły z zakresu (...) odniósł się do charakteru wykonywanej przez odwołującego pracy, wskazując na potencjalne zagrożenia dla zdrowia i ocenił,

że wykonywane przez odwołującego w powyższych okresach zatrudnienia prace odpowiadają rodzajowo pracom maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych określonym w poz. 3 działu V (w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych) wykaz A stanowiącego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., jak również stanowisku pracy określonym w pkt 3 dziale V zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez (...) na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach.

W tych okolicznościach podnoszony przez ZUS zarzut odnośnie nieprawidłowości natury formalnej przedłożonych przez odwołującego świadectw pracy nie miały w istocie znaczenia dla możliwości zakwalifikowania wykonywanej przez niego pracy jako pracy

w warunkach szczególnych. Dla Sądu decydujące bowiem znaczenie miał charakter wykonywanej przez niego pracy w spornych okresach zatrudnienia, który wynikał

z przeprowadzonych w sprawie dowodów. Podobnie na tle zebranego materiału dowodowego nie był istotny fakt niewystawienia odwołującemu świadectwa wykonywania pracy

w szczególnych warunkach przez (...) T. M. w W.. Przesłuchani

w sprawie świadkowie, którzy byli zatrudnieni w powyższym zakładzie pracy, wskazywali, że pracodawca nie chciał wydawać pracownikom świadectw pracy zgodnych z wymogami rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r.

Sąd miał na względzie, że odwołujący domagał się również zaliczenie na poczet stażu pracy w warunkach szczególnych okresu delegacji do pracy w K. od 9 lipca 1988 r.

do 30 czerwca 1989 r. Zdaniem Sądu okres ten nie mógł jednak zostać uwzględniony zgodnie z żądaniem odwołującego. Co prawda zeznania odwołującego oraz przesłuchanych w sprawie świadków wskazują, że odwołujący miał zostać w tym czasie delegowany do pracy

za granicą, jak również, że miał wykonywać dotychczasowe obowiązki maszynisty spycharek i dodatkowo obsługiwać walec wibracyjny. Powyższe zeznania nie były jednak zdaniem Sądu wystarczające do uznania, że wykonywana przez odwołującego praca w tym okresie była pracą w warunkach szczególnych, zwłaszcza, że odwołujący nie przedstawił żadnej dokumentacji pozwalającej potwierdzić powyższe okoliczności. Jak wspomniano

w powyższej prezentacji dorobku orzecznictwa, zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień emerytalno-rentowych wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych. O ile więc istnieją podstawy do przyjęcia,

że odwołujący pracował w delegacji, o tyle z zeznań świadków nie sposób wywnioskować,

że miało to miejsce właśnie w powyższym okresie, jak również, że wykonywał podobne czynności jak przy dotychczasowym zatrudnieniu. Brak dokumentów które potwierdziłyby faktyczny okres trwania delegacji, rodzaj pracy jaki odwołujący miałby tam wykonywać,

czy też wymiar czasowy tej pracy. W tym też kontekście należało podzielić stanowisko organu rentowego co do braku możliwości uwzględnienia zaświadczenia z 18 maja 2009 r. wystawionego przez (...) Usługową Spółdzielnię (...)

w Ż. jako dowodu na wykonywanie przez odwołującego pracy w warunkach szczególnych w trakcie pobytu w delegacji. Podmiot ten, jako archiwum, nie jest bowiem władny aby wydawać tego rodzaju świadectwa pracy, samo zaś zaświadczenie jako dowód

z dokumentu prywatnego miało jedynie charakter informacyjny i nie załączono do niego żadnych dodatkowych dokumentów potwierdzających wskazywane w nim okoliczności.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy stwierdził, że z żądanych przez odwołującego okresów zatrudnienia jedynie okresy pracy (...) w W. od 6 grudnia 1978 r. do 8 lipca 1988 r. oraz od 1 lipca 1989 r. do 30 czerwca 1992 r. oraz (...) T. M. w W. od 15 lipca 1992 r. do 14 kwietnia 2000 r. mogły zostać zaliczone jako okresy wykonywania przez niego pracy w warunkach szczególnych,

przy czym odnośnie okresu zatrudnienia odwołującego w (...) T. M.

w W., to Sąd miał na uwadze, że okres ten podlegał uwzględnieniu jedynie częściowo. Po pierwsze, zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej przy ustalaniu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych konieczne jest, aby 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych, jakim wnioskodawca musi się legitymować, przypadał na okres przed wejściem w życie ustawy o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a więc przed dniem 1 stycznia 1999 r. Mimo więc,

że zatrudnienie odwołującego trwało do 14 kwietnia 2000 r., zaliczeniu na poczet stażu pracy w warunkach szczególnych na potrzeby ustalenia prawa do wcześniejszej emerytury podlega jedynie okres do 31 grudnia 1998 r. Po drugie, z ustaleń Sąd wynika, że w trakcie zatrudnienia w ww. firmie odwołujący był niezdolny do pracy w okresach od 8 sierpnia

do 4 września 1993 r. od 14 października 1993 r. do 5 lipca 1995 r., przebywał

na zwolnieniach lekarskich i pobierał świadczenie rehabilitacyjne, które podlegają odliczeniu od ogólnego stażu pracy w warunkach szczególnych. W orzecznictwie wskazuje się bowiem, że wymóg pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odnosi się

do okresu faktycznego wykonywania takiej pracy, z pominięciem okresów wyłącznie formalnego pozostawania w zatrudnieniu, w których pracownik zajmuje stanowisko, z którym łączy się wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W rzeczywistości jej wtedy nie wykonuje, a tym samym nie jest narażony na uciążliwość związaną z warunkami lub charakterem pracy. Okres niewykonywania pracy nie wpływa zatem na szybszą utratę zdolności pracownika do zarobkowania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 23 kwietnia 2013 r., I UK 561/12).

Mając na względzie powyższe Sąd zważył, że P. M. spełnia przesłanki emerytury określone w art. 184 ustawy emerytalnej. Uwzględnienie na poczet stażu pracy

w warunkach szczególnych okresów pracy odwołującego w (...) w W. od 6 grudnia 1978 r. do 8 lipca 1988 r. oraz od 1 lipca 1989 r. do 30 czerwca 1992 r. (odpowiednio 9 lat, 7 miesięcy i 2 dni oraz 3 lata, 11 miesięcy i 29 dni) oraz w (...) T. M. w W. – po stosownych odliczeniach opisanych powyżej (łącznie 5 lat,

7 miesięcy i 27 dni) prowadzi do wniosku, że odwołujący spełnia wymóg 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych, który uprawnia go do przyznania mu prawa

do wcześniejszej emerytury. W konsekwencji powyższego, mając na względzie spełnienie przez odwołującą pozostałych przesłanek, należało stwierdzić, że wszystkie przesłanki konieczne do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury określone w art. 184 w związku

z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zostały przez odwołującego spełnione, a tym samym prawo do tego świadczenia odwołującemu przysługuje.

Z tych też względów Sąd uznał odwołanie P. M. od skarżonej decyzji

za zasadne, wobec czego w oparciu o art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. dokonał jej stosownej zmiany

i przyznał odwołującemu prawo do emerytury na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej.

ZARZĄDZENIE

1. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS,
2. wniosek o zwrot akt osobowych odwołującego (k. 46 a.s.) – po uprawomocnieniu się wyroku.